

CV Bart Middelburg

1956 Geboren in Purmerend
1976 Leerling-journalist *Nieuwe Noordhollandse Courant/Noord-Amsterdammer*
1980 Verslaggever *Het Parool*
1988 Schrijft eerste van elf boeken, *De maffia in Amsterdam*
1992 *De dominee: opkomst en ondergang van mafiabaas Klaas Bruinsma*
2002 Prijs voor de Dagbladjournalistiek

2004 Verfilming *De Dominee* door Gerrard Verhage
2014 *De zaak van de gestolen banaan – dagelijks leed bij de politierechter*

De VPRO maakt momenteel een driedelige tv-serie die is gebaseerd op een boek, *Riphagen*, dat Middelburg met René ter Steege schreef over de Amsterdamse onderwereld in de oorlog.

Bart Middelburg: 'Bang? Ik hield in gedachten dat dit Nederland was, niet Sicilië.'

Er werden toch mensen geliquideerd?

'Maar geen journalisten. En geen officieren van justitie. Dat is een stapje verder. Iemand in de onderwereld die iemand iets heeft geflikt, oké. Maar mensen van politie en justitie en journalisten is echt een andere categorie. Dat hebben de mensen rondom Bruinsma hem goddank ook duidelijk gemaakt.'

Volgens uw Parool-collega Paul Vugts waren criminelen destijds niet gewend aan publiciteit. Daarom

reageerden ze zo heftig.

'Er speelt nog iets anders mee. De grote criminelen uit de jaren tachtig en negentig hadden de illusie dat ze qua publiciteit alles onder controle konden houden. In deze tijd, met internet en al die media die iets aan criminaliteit doen, is dat een illusie. Dat realiseren ze zich ook.'

'Ik heb een boek geschreven over de pr van de onderwereld. Alleen al uit de methodes van die jongens kon je afleiden dat ze dachten dat ze de schade konden beperken. Ze probeerden bijvoorbeeld vriendjes te worden met journalisten. Ze gingen lekker

met ze eten in het Amstel Hotel, of zeilen. Die verslaggevers kregen off the record van alles te horen, maar ze konden niks opschrijven. Dat wisten ze, dan zou hij kwaad worden. Dat reguleringssysteem is door internet aan diggelen gegooid.'

Heeft u ook geluncht in het Amstel Hotel? Of gezeild?

'Nee, nee. Dat moet je niet doen, je schiet er niks mee op. Wat heeft het voor zin? Het wordt onmiddellijk duidelijk gemaakt dat alle informatie binnenskamers moet blijven. Je krijgt van alles en nog wat te horen, maar je

kunt er als journalist niks mee. En je wordt voor de gek gehouden. Peter R. de Vries heeft voordat Bruinsma werd doodgeschoten een keer of dertien, veertien met hem geluncht, in het Amstel Hotel. *Tijdens die lunches is natuurlijk van alles en nog wat besproken, maar voor de dood van Bruinsma heeft De Vries niet één letter over hem gepubliceerd. Dat is dus precies hun bedoeling.'

Heeft u Bruinsma ooit ontmoet?

'We hebben elkaar één keer gezien, in de rechtszaal. Toen was wel duidelijk

dat hij me kon schieten. Hij keek volkomen verwilderd uit zijn ogen. Dus jij bent die klootzak die die stukken schrijft. Vrij plompverloren, zonder aankondiging, had ik destijds dat eerste stuk over hem gepubliceerd. Dan zijn de verhoudingen zo verstoord, dat komt nooit meer goed.'

Mist u die tijd? 'Welke tijd?'

De tijd dat u in de krant grote onthullingen deed.

'Nee. Nee. Je moet ook weten dat het bol stond van de spanning. Vergis je niet. Steeds weer een kort geding tegen de krant, en niet alleen van de Bruinsma-groep. Het waren er in totaal meer dan dertig. We hebben ze vrijwel allemaal gewonnen, maar het leverde elke keer een hoop spanning op. Als je 20 of 30 bent, denk je: kom maar op. Maar na je 50ste denk je: daar gaan we weer. Het zal met mijn leeftijd te maken hebben.'

Wat vindt u van de huidige staat van de misdaad-journalistiek?

'Aanvankelijk deed alleen *De Telegraaf* aan misdaadverslaggeving. En dan heb ik het niet alleen over zware criminaliteit. Een prostituee die werd vermoord op de Wallen was voor *De Telegraaf* gefundenes Fressen, daar gingen ze eindeloos over door. Als het bloed er maar vanaf droop. Andere kranten deden niets aan misdaad.'

'Ik ging het in de jaren tachtig doen. Pas later, na de IRT-affaire, hebben ook *NRC Handelsblad* en *de Volkskrant* zich op de misdaad gestort. Voor die tijd vonden ze het waarschijnlijk ordinaar. Het zou mensen maar op slechte ideeën brengen. De IRT-affaire maakte duidelijk hoezeer zware criminaliteit was ingevreten in de maatschappij; in de bovenwereld, en zelfs bij justitie. Daarnaast is criminaliteit amusement geworden.'

Op tv vooral, toch?

'Ook. Kijk naar *RIL Boulevard*, met het misdaadhoekje met Bram Moszkowicz. Of kijk met wat er met Holleeder gebeurde na zijn vrijlating. Hij werd een nationale held. Iedereen, ook columnisten bij ons, moest en zou iets met Holleeder doen. En Holleeder vertelde niks. Geen ruk. Maar iedereen wilde met hem theedrinken. Ja, dan wordt zware criminaliteit amusement. Dat was in de jaren tachtig ondenkbaar.'

Wat dacht u, toen Holleeder door de media werd bestormd?

'Ik vond het volkomen onbegrijpelijk.'

* Reactie van Peter R. de Vries:

'Dit is onzin, die Bart Middelburg blijft maar herhalen terwijl hij beter weet. Ik heb IN TOTAAL Klaas Bruinsma een keer of twaalf gezien, waaronder ook enkele tweeminuten-gesprekjes omdat we elkaar in de stad toevallig tegenkwamen. Ik heb zegge en schrijve twee keer met hem geluncht. Dat waren verkennende gesprekken. Ik werkte in die tijd niet bij de krant, maar was hoofdredacteur van een weekblad, *Aktueel*. Dat is een heel andere positie dan bij een dagblad dat nieuws brengt.'

De zaak van de gestolen banaan, uitgeverij De Kring, 14,95 euro.